

भूतकाल – स्म (यह वर्तमान किया के साथ लगकर उसे भूतकाल की किया बना देता है जैसे- 'गच्छति स्म')	विषय में – अन्तरेण (द्वितीया के साथ- 'राममन्तरेण')
मत (मना करना) – मा, मास्म, मा-अलम्	बेकार – वृथा
मर कर – प्रेत्य	वैसे – तथा
मार्फत – द्वारा	शाम – सायम्
यदि – चेत्	शायद – स्यात्, कदाचित्
यदि कहो (उत्तर देने में) – चेत्	शीघ्र ही – ज्ञाटिति, सपदि, सद्यः
यदि कहो (विपरीत पक्ष की स्थापना में) – न्तु	सचमुच – अद्वा
यद्यपि – यद्यपि	सब जगह – सर्वत्र
यहाँ – अत्र	साथ – सह, साकम्, सार्धम्, समम् (तृतीया के साथ जैसे - 'रामेण सह' इत्यादि)
या – वा, अथवा	सामने – पुरः, पुरतः, अग्रतः
योः ही – इत्यमेव	सिवाय (छोड़कर) – ऋते (पञ्चमी के साथ जैसे- 'रामात् ऋते')
रात में – दोषा, नक्तम्	सुबह – प्रातः
लगातार – शश्वत्	सौआग्रह से – दिष्ट्या
लेकिन – किन्तु, परन्तु	हमेशा – सदा, सर्वदा
बहाँ – तत्र	हाय (खेद में) – हन्त
बरन् – अपितु	हाँ (स्वीकृति में) – आम्
बास्तव में – वस्तुतः	हे (सम्बोधन में) – भोः, हे
बाह बाह – साधु साधु	होगा (ऐसा ही सही) – अस्तु

English synonyms of common Sanskrit usage as अव्यय

about (विषय में) अधिकृत्य, प्रति, परि, अनु (as विष्णु प्रति, etc.)	तथास्तु
after death (मरकर) प्रेत्य	and (और) च
again and again (बार-बार) पुनः पुनः	any how (किसी प्रकार) कथमपि
alas (खेद है) हन्त	as (जैसे) यथा
a little (कुछ) इपत्, मनाक्	as much as (जितना) यावत्
all around (चारों ओर) अभितः, परितः, विष्वक् (with acc. ग्राम् अभितः, etc.)	assent ओम्
along with (साथ) सह, साकम्, सार्धम्, समम् (with intr. as रामेण सह)	at dawn प्रातः
also (भी) अपि	at one place (एक जगह) एकत्र
altogether (विल्कुल) सर्वथा	at will (इच्छा भर) कामम्
always (हमेशा) सदा, सर्वदा	because (क्योंकि) यतः
amen (be it so) (ऐसा ही हो) एवमस्तु	becoming visible (प्रकट होना) प्रादुः, आविः
	beforehand (पहले) प्राक्

<i>behind</i> (पीछे) पश्चात्, पृष्ठतः	<i>how</i> (कैसे) कथम्
<i>below</i> (नीचे) अधः (with acc. वृक्षम् अधः = below the tree)	<i>however</i> (जो भी हो) यथातया
<i>between</i> (मध्य में) अन्तरा (with acc. त्वां मां च अन्तरा हरिः = God is between you and me)	<i>how many times</i> (कितनी बार) कतिशः
<i>but</i> (लेकिन) किन्तु, परन्तु	<i>how much</i> (कितना) कियत्
<i>by all means</i> (बिल्कुल) सर्वथा	<i>if</i> (अगर) यदि, चेत्
<i>certainly</i> (निश्चय ही) नूनम्	<i>if you have to say against me that</i> (विरोधी पक्ष की स्वापना में) ननु
<i>continuously</i> (लगातार) शाश्वत्	<i>if you said so then my answer is</i> (विरोधी को उत्तर देने में) चेत्
<i>day after tomorrow</i> (परसों) परश्चः	<i>in and out</i> (वाहर भीतर) अन्तर्बहिः
<i>do not</i> मा, मास्म, मा अलम्	<i>in dawn</i> (प्रातः में) उषा, प्रगो
<i>elsewhere</i> (दूसरी जगह) अन्यत्र, अपरत्र	<i>in day time</i> (दिन में) दिवा
<i>enough</i> (काफी, अब रहने दो) अलम्	<i>in front of</i> (आगे) पुरः, पुरतः, पुरस्तात्, अग्रतः
<i>even again</i> (फिर भी) भूयोऽपि, पुनरपि	<i>in future birth</i> (अगले जन्म में) परत्र
<i>even at present</i> (अब भी) अधुनापि, इदानीमपि	<i>in lieu of</i> (बदले में) स्थाने
<i>evening</i> (शाम) सायम्	<i>in reality</i> (वास्तव में) वस्तुतः
<i>everywhere</i> (जहाँ तहाँ) यत्रतत्र	<i>inside</i> (भीतर) अन्तः
<i>everywhere</i> (सब जगह) सर्वत्र	<i>instantly</i> (शीघ्र ही) शटिति, सपदि, सद्यः
<i>excepting</i> (सिवाय) क्रते (with abl. as रामात् क्रते....)	<i>in that way</i> (वैसे) तथा
<i>falsely</i> (झूठ) मृषा, मिथ्या	<i>in the night</i> (रात में) दोषा, नक्तम्
<i>fie</i> (shame upon) (धिकार है) धिक्	<i>invisibly</i> (छिपाना, छिपना) तिरः (with भूतिरोभावः)
<i>finally</i> (आखिर में) अन्ततोगत्वा, अन्ततः	<i>in whatever way</i> (जैसे तैसे) यथा तथा
<i>for this very reason</i> (इसीलिए) अतएव	<i>let it be</i> (खैर होगा) अस्तु
<i>forcibly</i> (जबरदस्ती) प्रसद्य	<i>limited to one self</i> (आपही आप) स्वयमेव
<i>formerly</i> (पुराने समय में) प्राक्, पुरा	<i>lower and lower</i> (नीचे नीचे) अधोऽधः
<i>fortunately</i> (सौभाग्य से) दिष्ट्या	<i>may be</i> (चाहे) कामम्
<i>from another</i> (दूसरे से) परतः	<i>meanwhile</i> (तब तक) तावत्
<i>from today</i> (आज से) अद्यास्य, अद्यप्रभृति	<i>much</i> (बहुत) अतीव
<i>generally</i> (अक्सर) प्रायः, प्रायेण, बहुधा	<i>mutually</i> (आपस में) मिथः
<i>gradually</i> (धीरे धीरे) शनैः शनैः	<i>near to</i> (नजदीक) निकषा, समया (with acc. लंकाम् निकषा)
<i>hence</i> (इसलिये) अतः	<i>no</i> (नहीं) नो, न, नहि
<i>here</i> (यहाँ) अत्र	<i>no need of</i> (आवश्यकता नहीं) अलम्
<i>high</i> (ऊँचा) उच्चैः	<i>now</i> (इस समय) साम्रतम्, इदानीम्, अधुना,
<i>high and low</i> (ऊपर नीचे) उपर्यधः	

सम्भृति, एतर्हि	then (तब) तदा, तदानीम्
obliquely (टेक्सेन से) साचि	then (तो) तर्हि
oh हन्त	thencefrom (तब से) ततः प्रभृति, तंदारम्भ
on both sides (दोनों ओर) उभयन्त्र	there (वहाँ) तत्र
once (incidentally) (कभी) जातु,	this year (इस वर्ष) ऐषमः
कदाचित्	though यद्यपि
once upon a time (एक समय) एकदा	through (मार्फत) द्वारा
one by one (एक-एक करके) एकेकशः	thus (ऐसे) इत्यम्
oneself (personally) (खुद) स्वयम्	till (जब तक) यावत्
only in a way (यों ही) इत्यमेव	till today (आज तक) अद्यावधि
on the other hand (वरन्) अपितु	today (आज) अद्य
or (या) वा, अयता	tomorrow (आने वाला कल) अः
outside (बाहर) बहिः	upwards (ऊपर) उपरि, उपरिष्टात्
past tense (भूतकाल) स्म (when added to present tense it gives the sense of past tense such as गच्छति स्म means 'went')	useless (बेकार) वृथा
perhaps (शायद) स्यात्, कदाचित्	very good (बहुत अच्छा) वाढम्
previously (पहले) प्राक्	vocative particle रे
properly (it is as it should be) (उचित ही है) स्याने साम्रातम्	vocative sign हे, भोः
quickly (झटपट) जटिति, अज्जसा, अह्नाय,	well (भलीभाँति) सुषु
सत्त्वरम्	well done well done (वाह वाह) साधुसाधु
really (दरअसल) यथार्थतः:	what to say (कहना ही क्या) किमुत
really (सचमुच) अद्या	when (जब) यदा
rightly (ठीक रूप में) अज्जसा	when (कब) कदा
salute नमः (with dative as रामाय नमः but when used with 'कृ' it governs acc. as नमस्करोति देवान्)	where (कहाँ) कुत्र
silently (चुपचाप) तूष्णीम्	wherever (जहाँ कहीं) यत्र कुत्रचित्
slowly (धीरे) शनैः	whether (क्या) किमु, कच्चित्
so that (ताकि) यथा	with regard to (विषय में) अन्तरेण (with acc. as त्वाम् अन्तरेण = with regard to yourself)
still (अब भी) अद्यापि	without (बिना) अन्तरेण (with acc. as राममन्तरेण = without Rama)
suddenly (अचानक) सहसा	year before last (परसाल से पहले वर्ष)
that (in the beginning of noun clause) यत्	परारि
	yes (हाँ) आम्
	yesterday (बीता हुआ कल) ह्यः, गतेद्युः
	yet (तो भी) तथापि